

עפ"ג 55329/04/19 - שני מהגר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 55329-04-19 שני מהגר נ' מדינת ישראל

לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וח' זנדברג

שני מהגר
על-ידי ב"כ עו"ד זהר ארבל ועו"ד דנה אוחנה

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

השופטת ר' פרידמן-פלדמן:

ערעור על גזר דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום 17.3.2019 בת"פ 338-02-12, לפיו נגזר על המערער מאסר בפועל, למשך שישה חודשים, לריצוי בעבודות שירות; מאסר על תנאי; קנס; ופיצוי למתלונן.

ההליכים בבית-משפט קמא

1. המערער, שהייתה נאשמת 1 בבית-משפט קמא, הורשעה, על פי הודאתה בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות סחיטה באיומים והפרת הוראה חוקית.

הצדדים הגיעו להסדר במהלך שמיעת הראיות בתיק. הוסכם כי המאשימה תעתור להטלת שישה חודשי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות, וכי ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעונש.

2. להלן עובדות כתב האישום המתוקן, כפי שפורטו בגזר דינו של בית-משפט קמא:

המערער ונאשם 2 בכתב האישום, נשואים זה לזו. במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, היה נאשם 2 עצור בגין כתב אישום שייחס לו סחיטה באיומים של אנשים שונים, שלהם הלווה כספים. המערער ידעה על כך ועל סיבת מעצרו של

עמוד 1

נאשם 2. חייבים של נאשם 2, ובכלל זה המתלוננים הנזכרים בכתב האישום, ידעו אף הם על מעשיו של נאשם 2 טרם מעצרו וכן על מעצרו.

י.ב. לווה מנאשם 2, סך של 15,000 ₪. ביום 13.6.11, נחקר י.ב. במשטרה ובסמוך לאחר מכן, התקשר אליו נאשם 2 מבית המעצר ואמר לו: "אני יודע שעשית טעות ושהכל ימשיך לדפוק רגיל. שלא יהיו בעיות". בסמוך לאחר מכן, התקשרה המערערת לי.ב. ואמרה לו שישלם את הכסף רק לה ושלא יהיו בעיות, ביודעה כי י.ב. יודע על מעצרו של נאשם 2 וחושש מפניו.

ביום 1.1.12, ביקש י.ב. מהמערערת להחזיר לה סך של 10,000 ₪ ובכך להשיב את החוב לנאשם 2. המערערת אמרה לו כי עליה לבדוק את הנושא עם נאשם 2 ומאוחר יותר שלחה הודעה לי.ב. לפיה הנאשם 2 הציע לו להחזיר סך 12,500 ₪ באופן מידי ועוד סך של 2,500 ₪ בפריסת תשלומים. ביום 31.5.11, שוחררה המערערת על ידי בית משפט השלום בירושלים בתנאים מגבילים, ובהם איסור יצירת קשר במישרין ובעקיפין עם לווים שלוו כסף מבעלה, לתקופה של שישה חודשים ממועד השחרור. בין החודשים יוני עד דצמבר 2011, יצרה המערערת קשר, בדרכים שונות, עם אנשים שונים שלוו כסף מנאשם 2, וביניהם י.ב. וארבעה אחרים, וזאת בניגוד להחלטת בית המשפט כמפורט לעיל.

3. יצוין כי עניינו של נאשם 2 טרם הסתיים. לגביו הוסכם על הטלת עונש מאסר בפועל למשך שנה, והצדדים חלוקים בשאלה אם הנאשם ירצה את שנת המאסר בחופף או במצטבר למאסר שהוא מרצה כיום.

4. שירות המבחן הגיש בבית-משפט קמא תסקיר בעניינה של המערערת. על פי האמור בתסקיר מיום 1.2.2018, המערערת הייתה אז כבת 29, נשואה ואם לשני ילדים, ועבדה בעסק המשפחתי של אביה.

בתסקיר התייחסות למשפחת המוצא של המערערת, ובין היתר למצבה הרפואי הקשה של אמה, שבינתיים הלכה לעולמה.

על פי האמור בתסקיר, המערערת נישאה לנאשם 2 בהיותה בת 19.5. בן זוגה מרצה כיום עונש מאסר ממושך של 14 שנים, בשל מעורבותו בפעילות בארגון פשיעה, ומזה שבע שנים מגדלת המערערת את שני הילדים באופן עצמאי, בסיוע בני משפחתה.

לגבי העבירות, צוין כי המערערת מקבלת אחריות למעשיה, אך היא מצמצמת מחומרת העבירות. שירות המבחן ציין כי ביצוע העבירות היה, בין היתר, על רקע דינמיקה בין המערערת לבין בעלה.

בשל חומרת עבירת הסחיטה באיומים, ובשל הפרת תנאי השחרור כעולה מהעבירה של הפרת הוראה חוקית, כמו גם הרקע להתנהלותה של המערערת, בקשר עם בעלה, כמפורט בתסקיר, סבר שירות המבחן כי יש צורך בהצבת גבולות ברורים למותר ולאסור בהתנהלותה של המערערת, ולהשלכות מעורבות נוספת בעתיד במעשים עברייניים, והמליץ על הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות כענישה הרתעתית.

5. בגזר דינו קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם נע בין חמישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, לבין שמונה עשרה חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

בקביעת המתחם, התייחס בית המשפט לערכים המוגנים בעבירות בהן הורשעה המערערת; לכך שהמערערת לא יזמה את העבירות ואלה היוו המשך למעשיו של נאשם 2; לאופי האיומים באישום הראשון, כאשר המתלונן יכול היה להבין כי המערערת היא אשתו של נאשם 2, ממנו חשש, ואשר, לדברי בית המשפט "קנה לו מוניטין מפוקפק ביחס להפעלת אמצעים פסולים לסחיטת חייבים, ומכאן שההשפעה של דבריה של המתלוננת 'שלא יהיו בעיות', היא השפעה מהותית שהיה בכוחה לפגוע פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, אף אם האיום לפגיעה במתלונן היה מרומז ולא מפורש"; למהותן של עבירות הסחיטה באיומים, ולחשיבות ההרתעה בעבירות אלה; לנסיבות ביצוע העבירה של הפרת הוראה חוקית; ולפסיקה הנוהגת.

6. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, התייחס בית-משפט קמא לגילה הצעיר יחסית של המערערת; להעדר עבר פלילי; להיותה אם יחידנית לשני ילדיה הקטינים, שעה שאביהם כלוא למשך תקופה ארוכה; להודאתה של המערערת - ומנגד לכך שההודאה באה לאחר שהמתלוננים העידו; לכך שהמערערת נטלה אחריות על מעשיה - ומנגד להתרשמות שירות המבחן כי היא מצמצמת ומטשטשת מחומרת העבירות. כן התייחס בית המשפט לחלוף הזמן מאז העבירות, כשבע שנים, ולכך שבתקופה זו לא נפתחו נגד המערערת תיקים נוספים. בנוסף צוין בגזר הדין כי המערערת שהתה במעצר של ממש במשך שישה ימים.

לפיכך קבע בית המשפט כי יש לגזור את דינה של המערערת בחלקו התחתון של המתחם, אך לא בתחתית, וגזר דינה של המערערת כמפורט לעיל.

טענות הצדדים בערעור

7. ב"כ המערערת טוען כנגד מתחם העונש ההולם שקבע בית-משפט קמא. לטענת ב"כ המערער, המתחם שקבע בית המשפט אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות.

כן נטען כי המתחם אינו משקף את הנסיבות הקשורות בעבירה. לטענת ב"כ המערערת, מדובר ב"אירוע מתגלגל", שהסלים לאחר דין ודברים עם המתלונן, מבלי שהיה תכנון מוקדם. נטען כי חלקה של המערערת בביצוע העבירה קטן יחסית, שכן המערערת לא יזמה את ביצוע הסחיטה, ומאחר שחלקה בעבירה הסתכם בשיחת טלפון. כן נטען כי לא נלקחו בחשבון נסיבות נוספות, ובהן העובדה שהמערערת לא נקטה באלימות כלפי המתלונן, והשפעתו של בעלה של המתלוננת עליה, בעודו נתון מאחורי סורג ובריח. עוד נטען כי "המערערת נותרה מפרנסת יחידה וגביית החוב הייתה לשם פרנסת ילדיה הקטינים הסמוכים על שולחנה". כן נטען כי היה מקום לקבל תסקיר עדכני משירות המבחן לפני גזירת הדין.

נטען כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, וכי יש להסתפק

בעונש צופה פני עתיד.

8. ב"כ המשיבה טענה כי בית-משפט קמא לקח בחשבון את כל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ואת נסיבותיה של המערערת, ואין מקום להתערב בגזר הדין.

נטען כי לא נדרש תסקיר משלים, וכי טיעוני ב"כ המערערת בבית-משפט קמא השלימו את האמור בתסקיר. ב"כ המשיבה הפנתה להמלצת שירות המבחן, להטיל על המערערת מאסר לריצוי בעבודות שירות. לטענתה העונש שנגזר על המערערת הוא עונש ראוי.

דין והכרעה

9. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

10. כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי (24.11.14); וע"פ 4235/14 ראאד חאטיב נ' מדינת ישראל (3.2.15)).

11. לא מצאנו כי לפנינו מקרה חריג שבו נפלה טעות מהותית בגזר-הדין, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה, באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

בית-משפט קמא הביא בחשבון בגזירת הדין את כל השיקולים הרלבנטיים, ובהם הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשעה המערערת; נסיבות ביצוע העבירות; חלקה של המערערת בעבירות; חשיבות ההרתעה הכללית בעבירות מן הסוג הנדון, ונסיבותיה האישיות של המערערת.

כל אחד מהצדדים הציג פסיקה לתמיכה בטענותיו. על פי הפסיקה שהוצגה, אפשר שניתן היה לקבוע מתחם מעט נמוך מזה שקבע בית-משפט קמא. ואולם, לא מדובר בטעות בת התערבות ואין עילה לגזירת העונש מחדש על ידי ערכאת הערעור.

12. אשר על כן, הערעור נדחה.

13. המערערת תתייצב לריצוי המאסר בעבודות שירות ביום 8.9.2019 בשעה 10:00 במפקדת מחוז דרום שליד כלא באר שבע, אלא אם הממונה על עבודות שירות יקבע מועד אחר להתייצבות.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים, לממונה על עבודות שירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, ו' בתמוז תשע"ט, 9 ביולי 2019, בהיעדר הצדדים.

חיה זנדברג,
שופטת

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא